

Ve své práci se snažím přiblížit vztah díla tří významných zástupců americké antropologie dvacátého století k učení Karla Marxe. Strukturu textu tvoří čtyři poměrně nezávislé oddíly, spojené tématem aplikace materialistických principů při rozboru fenoménu člověka a jeho kultury.

V prvním z nich předkládám svou interpretaci obrazu člověka a přírody v učení Karla Marxe. Vedle Marxova pojetí individua a jeho aktivity věnuji rovněž pozornost jeho koncepci struktury a vývoje lidské činnosti na společenské úrovni, kde tato praxe získává podobu socio-ekonomických formací, jejichž sled tvoří lidské dějiny, odvíjející se v souladu s dialektickými zákony.

Ve druhém oddílu práce zkoumám vliv Marxova díla na pohled na člověka a kulturu v pracích Leslieho Alvina Whitea. Inspiraci Marxovými teoriemi lze identifikovat nejen ve Whiteově pojetí struktury a vývoje kulturního systému, ale i v jeho chápání vztahu člověka ke kultuře a v některých pasážích, týkajících se politické ekonomie.

Třetí část pojednává o kulturním materialismu Marvinu Harrise. Snažím se zde vystihnout, jak Harris využil určité fragmenty Marxovy metody historického bádání při výstavbě své výzkumné strategie. V zásadě zavrhl dialektickou epistemologii spolu s revoluční doktrínou jednoty teorie a praxe a otevřeně přejal v pozměněné podobě Marxovu tezi o určujícím vlivu materiálních faktorů výroby životních prostředků na podobu a vývoj společenské praxe. Rozdíl mezi kulturním a historickým materialismem je v podstatě rozdílem mezi pozitivistickým a teleologickým vnímáním reality.

Ve čtvrté části práce obracím pozornost k souvislosti Marxova učení s kulturní ekologií Juliana Haynese Stewarda. Stejně jako Marx, i Steward vychází při zkoumání lidských kultur z materiálních činitelů společenské výroby.